

Zbiór Orzeczeń

Sprawy połączone od C-457/11 P do C-460/11 P

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)

przeciwko

Kyocera i in. (sprawa C-457/11)

i

Canon Deutschland GmbH (C-458/11)

oraz

Fujitsu Technology Solutions GmbH (C-459/11)

i

Hewlett-Packard GmbH (C-460/11)

przeciwko

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)

(wnioski o wydanie orzeczeń w trybie prejudycjalnym złożone przez Bundesgerichtshof)

Własność intelektualna i przemysłowa — Prawo autorskie i prawa pokrewne w społeczeństwie informacyjnym — Dyrektywa 2001/29/WE — Prawo do zwielokrotniania — Godziwa rekompensata —

Pojęcie „zwielokrotnienia na papierze lub podobnym nośniku przy użyciu dowolnej techniki fotograficznej lub innego procesu przynoszącego podobny skutek” — Konsekwencje niezastosowania dostępnych środków technologicznych mających na celu zapobieganie nieuprawnionemu pozyskiwaniu kopii lub jego ograniczenie — Konsekwencje wyraźnego lub dorozumianego udzielenia zgody na zwielokrotnienie

Streszczenie – wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 27 czerwca 2013 r.

1. *Zbliżanie ustawodawstw — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Dyrektywa 2001/29 — Harmonizacja niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym — Stosowanie w czasie — Akty korzystania z utworów i z innych przedmiotów objętych ochroną, które miały miejsce przed upływem terminu do dokonania transpozycji — Brak stosowania dyrektywy*

(dyrektywa 2001/29 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 10 ust. 2)

2. *Zbliżanie ustawodawstw — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Dyrektywa 2001/29 — Harmonizacja niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym — Prawo do zwielokrotniania — Wyjątki i ograniczenia — Warunki — Godziwa rekompensata — Zgoda przez podmiot praw autorskich na zwielokrotnienie jego utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną — Brak wpływu*

(dyrektywa 2001/29 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 5 ust. 2, 3)

3. *Pytania prejudycjalne — Właściwość Trybunału — Granice — Właściwość sądu krajowego — Ustalenie i ocena stanu faktycznego sporu — Niezbędność orzeczenia prejudycjalnego oraz znaczenie zadanych pytań — Ocena przez sąd krajowy — Pytania pozbawione w sposób oczywisty znaczenia dla sprawy i pytania hipotetyczne zadane w kontekście wykluczającym użyteczną odpowiedź — Pytania pozbawione związku z przedmiotem sporu przed sądem krajowym*

(art. 267 TFUE)

4. *Zbliżanie ustawodawstw — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Dyrektywa 2001/29 — Harmonizacja niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym — Prawo do zwielokrotniania — Wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny — Godziwa rekompensata — Niezastosowanie dostępnych środków technologicznych mających na celu zapobieganie nieuprawnionemu pozyskiwaniu kopii lub jego ograniczenie — Wpływ*

[dyrektywa 2001/29 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 5 ust. 2 lit. b), art. 6]

5. *Zbliżanie ustawodawstw — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Dyrektywa 2001/29 — Harmonizacja niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym — Prawo do zwielokrotniania — Wyjątki i ograniczenia — Zwielokrotnienie na papierze lub podobnym nośniku przy użyciu dowolnej techniki fotograficznej lub innego procesu przynoszącego podobny skutek — Pojęcie — Zwielokrotnienia dokonane za pomocą drukarki i komputera osobistego połączonych ze sobą — Włączenie*

[dyrektywa 2001/29 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 5 ust. 2 lit. a)]

6. *Zbliżanie ustawodawstw — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Dyrektywa 2001/29 — Harmonizacja niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym — Prawo do zwielokrotniania — Wyjątki i ograniczenia — Zwielokrotnienie na papierze lub podobnym nośniku przy użyciu dowolnej techniki fotograficznej lub innego procesu przynoszącego podobny skutek — Godziwa rekompensata — Zwielokrotnienia dokonywane w ramach jednolitego procesu za pomocą szeregu połączonych ze sobą urządzeń — Możliwość wprowadzenia przez państwa członkowskie opłaty uiszczanej przez osoby dysponujące urządzeniem wykorzystywanym w sposób niesamodzielny w jednolitym procesie zwielokrotnienia — Warunki*

[dyrektywa 2001/29 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 5 ust. 2 lit. a)]

1. Co się tyczy okresu od 22 czerwca 2001 r., dnia wejścia w życie omawianej dyrektywy 2001/29 w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, do 22 grudnia 2002 r., dnia upływu terminu do dokonania jej transpozycji, dyrektywa ta nie znajduje zastosowania do aktów korzystania z utworów i z innych przedmiotów objętych ochroną. Z art. 10 ust. 2 omawianej dyrektywy, że stosuje się ją bez uszczerbku dla czynów dokonanych i praw uzyskanych przed dniem 22 grudnia 2002 r.

(por. pkt 27, 29; pkt 1 sentencji)

2. W ramach wyjątku lub ograniczenia przewidzianego w art. 5 ust. 2 lub 3 dyrektywy 2001/29 w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, ewentualne wyrażenie zgody przez podmiot praw autorskich na zwielokrotnienie jego utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną nie ma żadnego wpływu na godziwą rekompensatę, niezależnie od tego, czy ta ostatnia została przewidziana obligatoryjnie, czy fakultatywnie przez właściwy przepis tej dyrektywy.

(por. pkt 40; pkt 2 sentencji)

3. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 44)

4. Możliwość zastosowania środków technologicznych, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2001/29 w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, nie może spowodować wygaśnięcia przewidzianego w art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy wymogu zapewnienia godziwej rekompensaty.

W istocie godziwa rekompensata ma na celu wynagrodzenie podmiotom prawa autorskiego szkody poniesionej przez nich w następstwie wprowadzenia wyjątku dotyczącego sporządzania kopii na użytek prywatny i w rezultacie korzystania z ich chronionych utworów bez ich zgody. Jednak to państwa członkowskie, a nie podmioty praw autorskich, ustanawiają wyjątek w odniesieniu do kopii na użytek prywatny i to one zezwalają do celów wykonania takiej kopii na korzystanie z utworów lub z innych przedmiotów objętych ochroną. W konsekwencji to państwo członkowskie, które poprzez ustanowienie takiego wyjątku zezwoliło na sporządzenie kopii na użytek prywatny, jest zobowiązane zapewnić prawidłowe stosowanie owego wyjątku i ograniczyć w ten sposób czynności, na które podmioty praw autorskich nie wyraziły zgody. Środki technologiczne, z których mogą skorzystać podmioty praw autorskich, winny być rozumiane jako technologie, urządzenia lub części składowe, które są w stanie zapewnić realizację celu, jakiemu służy ustanowienie wyjątku dotyczącego kopii na użytek prywatny, i powstrzymać lub ograniczyć zwielokrotnianie, na które nie zezwoliło państwo członkowskie w ramach tego wyjątku. Zważywszy na dobrowolny charakter stosowania tych środków technologicznych, nawet jeżeli taka możliwość istnieje, fakt niezastosowania wspomnianych środków nie może zatem powodować utraty roszczenia o godziwą rekompensatę.

Niemniej dane państwo członkowskie może uzależnić konkretną wysokość rekompensaty należnej podmiotom praw autorskich od zastosowania – lub nie – takich środków technologicznych, tak aby ci ostatni faktycznie zostali zachęcani do ich wprowadzenia i w ten sposób przyczynili się w sposób dobrowolny do prawidłowego stosowania wyjątku dotyczącego kopii na użytek prywatny.

(por. pkt 49, 52, 53, 56–59; pkt 3 sentencji)

5. Pojęcie „zwielokrotniania przy użyciu dowolnej techniki fotograficznej lub innego procesu przynoszącego podobny skutek” w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2001/29 w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono zwielokrotnienie dokonane za pomocą drukarki i komputera osobistego, w przypadku gdy urządzenia te są ze sobą połączone.

W istocie w zakresie, w jakim rezultat ten jest zapewniony, liczba operacji lub rodzaj techniki lub technik zastosowanych w ramach danego procesu zwielokrotniania nie jest istotna pod warunkiem jednak, że różne elementy lub różne nieodrębne etapy tego samego procesu występują lub odbywają się pod kontrolą tej samej osoby i wszystkie one mają na celu zwielokrotnienie utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną na papierze lub podobnym nośniku. W tych okolicznościach art. 5 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2001/29 nie stoi na przeszkodzie, temu, by w procesie wspomnianym w tym przepisie zostały użyte różne urządzenia, w tym takie, które mają przeznaczenie cyfrowe.

(por. pkt 70, 72, 80; pkt 4 sentencji)

6. Zasadniczo to na osobie, która sporządziła kopię, o której mowa w art. 5 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2001/29 w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, ciąży obowiązek sfinansowania rekompensaty, która zostanie uiszczona na rzecz podmiotów praw autorskich. Zważywszy na trudności praktyczne, państwom członkowskim przysługuje jednak swoboda ustanowienia w danym przypadku opłaty podlegającej uiszczeniu przez osoby, które dysponują sprzętem, na którym wspomniane zwielokrotnienie zostało zrealizowane.

W wypadku gdy zwielokrotnienia dokonywane są w ramach jednego procesu za pomocą szeregu połączonych ze sobą urzędzeń, państwa członkowskie są uprawnione do ustanowienia systemu, w ramach którego godziwa rekompensata jest uiszczana przez osoby, które dysponują urządzeniem wykorzystywanym w sposób niesamodzielny w jednolitym procesie zwielokrotnienia utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną na danym nośniku, ponieważ mają one możliwość przeniesienia kosztów opłaty na swoich klientów, przy czym całkowita kwota godziwej rekompensaty należnej jako wynagrodzenie szkody poniesionej przez autora w wyniku takiego jednolitego procesu nie może zasadniczo różnić się od rekompensaty ustalonej za zwielokrotnienie dokonane przy użyciu jednego tylko urzędzenia.

(por. pkt 77, 78, 80; pkt 4 sentencji)